

מחלקת ייעוץ וחקיקה
(פלילי)

מדינת ישראל

משרד המשפטים
הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע

פנייה לקבלת הערות הציבור - ביטול כלל הראיה הטובה ביותר וארכיבאות אלקטרונית

אייר תשס"ו

מאי 2010

-1-

רח' צלאח אדין 29
ת.ד. 49029
ירושלים, 91010

קרית הממשלה, קומה 9
דרך בגין 125
ת.ד. 7360
תל אביב 61072

מחלקת ייעוץ וחקיקה
(פלילי)

מדינת ישראל

משרד המשפטים
הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע

תוכן עניינים

<u>עמודים</u>	<u>נושא</u>
3-4	א. מבוא
5-7	ב. עיקרי ההסדר המוצע
8-14	ג. טיוטת תזכיר הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (תיקון מס' __)(מקור והעתק כראיה), התש"ע-2010
15-21	ד. טיוטת תקנות הראיות (הליך העתקה אמין), התש"ע-2010

א. מבוא

1. בהצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מספר 15) (העתק ומקור), התשס"ו-2006¹ ביקש משרד המשפטים לבטל את "כלל הראיה הטובה ביותר", במובן זה שגם העתק יהיה קביל, ובלבד שהוא "תוצר המתקבל מתהליך טכנולוגי שבו מיוצרים תוצרים הזהים בתוכנם למקור".
2. להסדרה של נושא זה השלכה על הקבילות של מסמכים ממוחשבים, כלומר מסמכים שמקורם בחומר מחשב ומסמכים שהומרו לחומר מחשב. עקב כך התיקון עורר עניין בדיון בועדת החוקה חוק ומשפט, משום שיש לו השלכות מעשיות בתחום ניהול המסמכים האלקטרוני, ומערכות ארכיבאות אלקטרונית.
3. בדיון בהצעת החוק בועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת בשנת 2006 עלו דרישות לפרט בצורה מקיפה יותר את הנוסחה שתוארה לעיל, וזאת משום שנטען שהיא משאירה אי ודאות באשר לאופן ניהול מערכות מסמכים אלקטרוניות.
4. בעקבות זאת התקיימו דיונים במשרד המשפטים בנושאים אלה. במסגרת זו גם שולב הידע שנצבר מניסיון מעשי להסדיר נושא זה בפרויקט ארכיבאות אלקטרונית פנימי במשרד המשפטים, שנערך על ידי אגף מערכות מידע של משרד המשפטים. עוד יצויין כי לאחרונה מקדם גנז המדינה המופקד על תחום הארכיבאות בגופים ציבוריים, לפי חוק הארכיונים, התשס"ו-1955, הסדרה של נושא זה במגזר הציבורי.²
5. באופן כללי ניתן לומר כי תחום הארכיבאות האלקטרונית אינו עניין טכנולוגי או משפטי בלבד, אלא מחייב הסדרה גם בהיבטים של תהליכים ארגוניים.³ בנוסף, יש לו היבטים טכנולוגיים ייחודיים. למשל, פתרון מקובל לצורך שמירה על מהימנות מסמך מחשב לטווח ארוך, הינה בהצפנת תשתית מפתח ציבורי,⁴ אולם שיטה זו מחייבת הקפדה על שורה של

¹ הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות, (העתק ומקור), התשס"ו-2006, הצ"ח 232, עמ' 248.

² ראה באתר הגנז:

[/http://www.archives.gov.il/ArchiveGov/meysda/ElectronicRashuma](http://www.archives.gov.il/ArchiveGov/meysda/ElectronicRashuma)

³ לדיון במכלול ההיבטים הקשורים בארכיבאות אלקטרונית, ראה למשל פרויקט InterPares:

<http://www.interpares.org>

⁴ השימוש בטכנולוגיה של הצפנה א-סימטרית מאפשר בדיקת תוקף של מהימנות ההעתק. בהקשרים של חתימה בעלת תוקף לטווח ארוך נוצר צורך להתמודד עם התפתחויות בתחום ההצפנה המציבות סימן

- פרמטרים לצורך מימוש נכון. העולה מהאמור הוא כי יש לבחון בזהירות מה תפקיד דיני הראיות והכללים הנגזרים מהם, בשים לב לתכליותיהם.
6. בעקבות בחינת היבטים נוספים אלה של הנושא, גובשו על ידי הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע, על דעת מחלקת ייעוץ וחקיקה, הצעות קונקרטיות להסדרה של נושא זה, בדרך של מודל משולב הכולל הוראות מפורטות יותר מהצעת החוק בחקיקה, והוראות משלימות בתקנות.
7. מטרתו של נייר עמדה זה לחדש את הדיון בהסדרה המוצעת לקראת הפצת תזכיר הצעת חוק, ולקבל את תגובות גורמי המקצוע העוסקים בנושא זה בתחום המשפטי, הארגוני ובתחום מערכות המידע, לקראת חידוש הדיונים בחקיקת התיקון ובבחינת הצורך בתקנות משלימות.
8. למסמך זה מצורפים נוסח מוצע לטיוטת תזכיר בצירוף דברי הסבר, וכן נוסח מוצע חדש של תקנות לפי טיוטת התזכיר, בצירוף דברי הסבר קצרים.
9. מאחר שמדובר בנושא בעל השלכות והיבטים שונים ומורכבים, מבוקשות עמדות הציבור בנושא זה, ובין היתר בנושאים אלה: הזיקה בין הכללים המשפטיים החלים על מערכת ארכיבאות אלקטרונית והצרכים הארגוניים, מידת הפירוט של ההסדרה המוצעת, הצורך בתקינה רשמית, וכן עמדות בעניין אופן היישום כיום של תקנה 3א לתקנת העדות.
10. הערות יש לשלוח עד 15.06.2010, לדואר אלקטרוני: ilita@justice.gov.il, ולציין בכותרת – "ראיות". ההערות שיוגשו יפורסמו באתר האינטרנט של משרד המשפטים.

שאלה על מהימנות החתימה. בשל כך נוצר הצורך בתיקון נוסף. ראה באופן כללי - לעניין זה תיקון להוספת מידע המאפשר שמירה לטווח ארוך, באמצעות הצפנה א-סימטרית, כהרחבות לתקנים העוסקים בפורמטי מידע דיגיטלי: 1. PAdES, שהינו הרחבה של תקן PDF (ISO 32000-1), לפרופיל התואם את דרישות החקיקה האירופית בתחום החתימה האלקטרונית, וכן כולל הוראות בעניין שימור תוקף חתימה לטווח ארוך – ETSI TS 102 778. 2. CAdES, המסדיר נושא זה באופן דומה כהרחבה של CMS – rfc 5126 ietf או ETSI TS 101 733 v. 1.7.4. 3. XAdES המסדיר נושא באופן דומה כהרחבה של xml.

- 4 -

ב. עיקרי ההסדר

11. מטרת תיקון החקיקה וביטול "כלל הראיה הטובה ביותר" הינו לקבוע כי דינו של העתק כדין מקור. יצוין מייד כי בדיני הראיות כללים נוספים העוסקים בקבילות, ואותם יש לבחון, בהתאם לנסיבות ולהקשר בו מבקש צד להגיש את המסמך.

12. מכאן שעל ההסדר לקבוע את גדריו של "העתק" שניתן להביא אל בין כותלי בית המשפט, וכן להתמודד עם נסיבות ומקרים שבהם יכול צד לדיון, להטיל ספק בטיבו של ההעתק, ואת הכללים המנחים את בית המשפט במקרים אלה. אכן, ככלל ההנחה היא שבחינה זו תעשה לעניין "משקל" הראיה, ולא לעניין קבילותה.

13. כתוצאה מכך, השאלה העולה היא באילו נסיבות ניתן להתייחס אל עותק של מסמך כאל מקור, או ככזה המכיל את המידע הכלול במקור. התשובה שניתנה בהצעת החוק המקורית היתה כי תוצר כאמור הינו "תוצר המתקבל מתהליך טכנולוגי שבו מיוצרים תוצרים הזהים בתוכנם למקור".

14. תשובה זו משקפת תפיסה הסדרתית המאפשרת גמישות רבה, בעיצוב פתרונות טכנולוגיים ובהתאמה בפיתוח הדין. לגמישות זו יתרונות רבים בשים לב לקצב התקדמות הטכנולוגיה ולהקשרים השונים שבהם נעשים עותקים או שבהם הם צפויים להגיע לבית המשפט.

15. כאשר מדובר על יישום או הפעלה של כלל זה בהקשר של מערכת ארכיבאות אלקטרונית ארגונית, ארגונים המבקשים להיערך כראוי ולמזער את הסיכונים הקשורים בשאלות אלה, דורשים יתר ודאות לעניין קבילות העותקים. על מנת לקדם את הודאות יש לפרט מהם המאפיינים של אותו "תהליך טכנולוגי" שבו מדובר, על מנת להנחות את אותם ארגונים המבקשים זאת. ניתן לומר עוד כי יש תועלת ציבורית בהנחיה זו, משום החשש מהנזקים שעלולים להיגרם לצדדים שלישיים, מחוץ לארגון, מקום בו יקבע כי מסמכים שנשמרו במערכת ממוחשבת כלשהי אינם קבילים.

16. יצוין כי במקביל לפעולות שננקטו לקראת תיקון פקודת הראיות, נוספה בשנת תשס"ה לתקנות העדות (העתקים צילומים) תש"ל-1969, תקנה 3א, שמטרתה קביעת הכללים החלים על הגשת מסמכים סרוקים כהעתק, מקום שבווער מקור, בהתאם לסעיף 41 לפקודת

הראיות⁵. מהותית כללים אלה מספקים מסגרת להסדרה של מערכת ארכיבאות אלקטרונית, אף שמידת הפירוט של כללים אלה אינה גבוהה.

17. בעקבות ההערות שנשמעו בנושא בועדת החוקה, ובבחינה מחודשת של הגדרה זו, גובשו התיקונים הבאים, שעיקריהם, הבחנה בין הליכי העתקה אנלוגיים ודיגיטליים, הסדרה מפורטת יותר של הליכי המרה ושימור דיגיטליים, וקביעת תקנות מפורטות לעניין הליכי המרה ושימור דיגיטליים. אלה יוצגו בקצרה להלן.

18. על מנת לאפשר הסדרה של "תהליך טכנולוגי" באופן שיקנה לצדדים ודאות רבה יותר מראש, מוצע להבחין בין שני סוגי תהליכים טכנולוגיים:

18.1. תהליך ראשון הינו תהליך העתקה מכני-אנלוגי, שבו ההעתק מתקבל מייד בתום תהליך ההעתקה.

18.2. תהליך שני הינו תהליך שבו ההעתקה הינה לחומר מחשב, באופן שהצגת ההעתק בעתיד מחייבת הפקת פלט. (כאשר פלט לעניין זה יכול להיות גם הצגה של העותק על גבי המסך).

19. להבחנה זו השלכה על הדרישות מאותו הליך טכנולוגי. בהתאם לכך, הנוסחה שהוצעה ל – "תהליך טכנולוגי אמין", כאשר מדובר בחומר מחשב, מטרתה לוודא אמינות התהליך הטכנולוגי בשלושה שלבים: שלב היצירה כחומר דיגיטלי, (כלומר שלב ההמרה של מקור אנלוגי לדיגיטלי), שלב השימור שלו, ושלב ההפקה כפלט (שהוא המסמך המוגש בהליך המשפטי). שני השלבים האחרונים, שלב השימור ושלב ההפקה כפלט, מבוססים על התפיסה הקיימת כבר כיום לעניין הרשומה המוסדית.

20. בנוסף, מוצע לכלול הסמכה להתקין תקנות, שמטרתן קביעת חזקה בלבד לעניין מימוש הוראות התקנות הפקודה העוסקות בקבילות העתק. המטרה של קביעת חזקה בלבד, היא

⁵ סעיף 41 קובע כי: "העתק צילומי של מסמך, מסוג מסמכים שנקבע לענין זה בתקנות, אשר מצורף אליו אישור שההעתק נעשה מן המקור באופן ובתנאים שנקבעו לאותו סוג מסמכים בתקנות, ישמש ראיה לכאורה בהליך משפטי –

(1) בכל מקרה שלפי הדין מותר להוכיח תכנו של מסמך בהעתקו;

(2) אם המקור בוער על פי תקנות ובתנאים שנקבעו בהן, ומצורף להעתק אישור על כך כפי שנקבע בתקנות לאותו סוג מסמכים."

להגביר את הודאות, תוך השארת אפשרויות הוכחה נוספות למי שמבקש להוכיח אפשרויות מימוש אחרות. זאת גם על מנת שלא להטיל נטל מנדטורי כבד על ארגונים קטנים.

21. שאלה נוספת היא שאלת הסייג או החרג לכלל הקבילות. ההצעה המקורית כללה הוראות לעניין אי קבילות כאשר ההעתק אינו זהה למקור או כי קבלת ההעתק "אינה הוגנת". אנו מציעים למחוק את הסעיף, כי לשיטתנו בכל מקרה ספקות ממשים לגבי מסמך ישפיעו על המשקל, כולל עד כדי משקל אפסי.

22. לצד הנוסח המצ"ב, גובשו גם תקנות מוצעות, שמטרתן קונקרטיזציה של העקרונות שגובשו בהצעת החוק, באופן של קביעת אחריות ארגונית ותהליכי עבודה שמטרתם הקטנה משמעותית של החשש מפני שינוי בעותק במהלך ההמרה, השימור שלו והפקתו כפלט. מנקודת המבט של דיני הראיות ההנחה היא כי על מנת להוכיח במועד כלשהו כי העתק הוא אכן נאמן למקור, לא ניתן יהיה להביא לעדות את המעתיק, או את מי ששמר את המסמך, אלא יהיה צורך להוכיח סדרת תהליכי עבודה שהביאו לכך שהמסמכים נשמרו בצורה אמינה. זהו גם הנטל הראייתי הנדרש מארגון. יוער כי לעניין זה התקנות מרחיבות את העקרונות שהוגדרו בתקנה 3 לתקנות העדות (העתקים צילומים), המשמשת כיום בסיס משפטי מרכזי לסריקה בממשלה ובארגונים פרטיים.

23. לבסוף יצויין כי בעולם קיימים תקנים ייעודים שמטרתם הסדרת הטיפול במערכת ארכיבאות, באופן שמאפשר לארגון לוודא כי ניהול המידע נעשה בצורה ראויה בשים לב לסביבה בה מדובר. במידה שבישראל ייקבע תקן כאמור על ידי מכון התקנים, ניתן להניח כי ארגון שיוכיח עמידה בתקן כמקובל, יתמודד באופן ראוי עם הסיכונים הקשורים בתחום זה, באופן העומד גם בתכליות ההסדר המוצע. בהתאם לכך התקנות המוצעות מאפשרות הסדרה גם של נושא זה.

24. נוסח טיוטת התזכיר וטיוטה מוצעת לתקנות מצ"ב.

טיוטה לתזכיר הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (תיקון מס' __) (מקור והעתק כראיה), התש"ע-2010

1. החלפת סימן ו' בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971,¹ בפרק ב', במקום סימן ו' בפרק ב' יבוא:

סימן ו': מקור והעתק

הגדרות 40. בסימן זה,

"העתק" – תוצר המתקבל מתהליך העתקה אמין;

"תהליך העתקה אמין" – תהליך שבו מתקבלים תוצרים הזוהים בתוכם למקור;

"תהליך המרה אמין" – תהליך שבו נעשית המרה של מסמך שאינו חומר מחשב, לחומר מחשב, ממנו ניתן להפיק פלט הזהה בתכנו למסמך ממנו הומר.

"מחשב", "מידע", "פלט" ו- "חומר מחשב" – כהגדרתם בחוק המחשבים, תשנ"ה-1995.²
"מסמך" – לרבות חומר מחשב.

41. דין העתק כדין מקור שםסמך קביל כראיה, ניתן להוכיח את תוכנו על ידי מקור המסמך או על ידי העתק;

41א העתק שהוא פלט לעניין העתק שהוא פלט, יראו תהליך העתקה כאמין רק אם נתקיימו בו כל אלה, לפי העניין:

(1) חומר המחשב ממנו הופק הפלט נשמר בצורה מהימנה מעת יצירתו;

(2) דרך הפקת הפלט יש בה כדי להעיד על כך כי הוא זהה בתוכנו לחומר המחשב ממנו הופק;

(3) ביחס לפלט של חומר מחשב שהומר ממסמך – תהליך ההמרה לחומר המחשב היה תהליך המרה אמין.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, התשל"א, עמ' 421; ס"ח התש"ס, עמ' 229.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

41ב שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין תהליכים שיראו אותם כמקיימים דרישות לפי סימן זה.

42. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 68(ב) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.³

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מס' 15) (מקור והעתק כראיה), התשס"ו — 2006,⁴ (להלן – הצעת החוק (מקור והעתק) התשס"ו), ביקש משרד המשפטים לבטל את כלל הראיה הטובה ביותר. בעקבות הדיונים שהתקיימו בועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ודיונים נוספים במשרד המשפטים, תוקנה ההצעה, וכעת מוצע להסדיר סוגיה זו באופן שונה מעט. בנספח א' לדברי ההסבר מובאים הסעיפים שמוצע למחוק מפקודת הראיות, ובנספח ב' הסעיפים שהוצעו בהצעת החוק (מקור והעתק) התשס"ו, ועתה לא נכללו בהצעה, בתוספת נימוקים למחיקתם.

כללי

הנימוקים המרכזיים לצורך בעדכון כלל הראיה הטובה ביותר, נסקרו בדברי ההסבר להצעת החוק (מקור והעתק) התשס"ו, ומשום שעודם תקפים ונכוחים, ולמען הנוחות, יצוטטו להלן בתמצית. זה כמה שנים קצב הטכנולוגיה המואץ מביא להתיישנותם של דפוסים ראייתיים שמשלו בכיפה במשך זמן ממושך. כחלק מתופעה זו חל טשטוש בהבחנה בין העתק למקור. הכלל כי יש להגיש מקור של מסמך להבדיל מהעתקו נשען על "כלל הראיה הטובה ביותר" מבית היוצר של המשפט המקובל. כלל זה הקיף בזמנו היבטים נוספים מעבר להגשת מסמכים, אך הצטמצם עם הזמן להטלת חובה להגיש מקור של מסמך. הוא חל כל אימת שבעל דין מבקש להגיש מסמך לשם הוכחת אמיתות תוכנו להבדיל מעצם קיומו. הסיבה המונחת ביסודו של כלל זה היא שהמקור משקף את המידע המלא ביותר, ובמיוחד לעניין היבטים מעבר לתוכנו של המסמך, ולמשל, החזות הפיזית של המסמך בדמות סוג דיו ונייר. יתרה מזו, הובע חשש שקבילות העתקים עלולה להכניס בשערי בית המשפט מסמכים שיש בהם משום זיופים או טעויות בתום לב. במהלך השנים, חל כרסום בכלל ונקבעו חריגים כדי לאפשר הגשת ראיות רלוונטיות במקרה שאין אפשרות או אין צורך להגיש את המקור.

נוכח "כלל הראיה הטובה", המחוקק ראה צורך בהסדרה מדוקדקת של התנאים להגשת העתקים בסימן ו' לפרק ב' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן – הפקודה), והתקנות שהותקנו מכוחו. לפי סעיף 41 לפקודה, ניתן להגיש העתק צילומי של מסמך מסוג המסמכים שנקבע לעניין זה בתקנות, שמצורף אליו אישור שההעתק נעשה מן המקור, באופן ובתנאים שנקבעו לאותו סוג מסמכים בתקנות. העתק כזה קביל בכל מקרה שלפי הדין מותר להוכיח תוכנו של מסמך בהעתקו ואם המקור בוער – על פי התקנות ובתנאים שנקבעו בהן, ובלבד שמצורף להעתק אישור על כך, כפי שנקבע בתקנות

³ ס"ה התשכ"ה, עמ' 63.

⁴ הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מס' 15) (מקור והעתק כראיה), התשס"ו — 2006, ה"ח 232.

לאותו סוג של מסמכים. מוסיפות תקנות העדות (העתקים צילומיים), התשכ"ח 1969 - (להלן - התקנות), ומגבילות את קבילותם של העתקים לפי שיטת עשייתם ומציבות תנאים להגשת העתקים של מסמכים שבווערו לעומת מסמכים שלא בוערו. ניתן לומר כי תקנות אלה מקשות על הגשת העתקים, ובמיוחד כשמדובר במסמך שמקורו בוער. כמו כן, מאחר שהן נוקבות בשמן של שיטות ההעתיקה המותרות, הן אינן עומדות בקצב הטכנולוגיה המואץ.

בשנים האחרונות, מהפכת המידע חוללה שינויים מרחיקי לכת שהעמידו בספק את המשך תועלתו של "כלל הראיה הטובה ביותר". ראשית דבר, טושטשה האבחנה בין העתק למקור. כך למשל כשהמדובר בחומר מחשב, אין זה ברור מה ייחשב למקור. האם פלט המחשב הוא המקור או שמא קובץ המחשב? ומה הדין לעניין חומר שהיה מלכתחילה במתכונת פיזית של נייר ונסרק על ידי טכנולוגיה מתקדמת כדי להכניסו למחשב? כך, מהפכה זו מקשה לשמור על הדפוסים הישנים של מקור והעתק. יתרה מזו, ההשענות על דפוסים ישנים אלה מציבה מכשול מפני התפתחות טכנולוגית, שכן חברות ומוסדות מהססים לבנות את מערכות תיעוד המידע שלהם על טכנולוגיות מתקדמות מן החשש שחומר הנשמר באמצעותן לא יזכה לעבור את שערי הקבילות. ועיקרו של דבר, אי קבילותם של מסמכים שהם לכל הדעות רלוונטיים ואמינים רק בשל כלל נוקשה זה, עלול לגרום עיוות דין למתדיינים.

גם הפסיקה נתנה את דעתה לבעייתיות שב"כלל הראיה הטובה ביותר". כך, בע"פ 869/81 שניר נ' מדינת ישראל פד"י (4) 169, כבוד הנשיא שמגר התייחס לכלל זה, ככלל העדפת ראיות להבדיל מכלל קבילות. כמו כן, כבוד השופט חשין נזקק לסוגיה זו בע"א 6205/98 אונגר ואח' נ' עופר ואח' פ"ד נה(5) 71, 84, והביע את דעתו כי "החריגים וחריגי החריגים שנערמו עליו התישו את כוחו של הכלל, וכיום מוכר הוא לנו ככלל המציץ אלינו מבין חרכי החריגים. אכן, יש יסוד לסברה כי כיום מספק עצמו הכלל בדרישה כי בעל דין ייתן טעם ראוי לאי הצגתו של המסמך המקורי."

בדיקה השוואתית העלתה שמדינות אחרות כגון אנגליה, ואוסטרליה וארצות הברית (בדין הראיות הפדרלי), הגמישו את ההסדרים הראייתיים הנוגעים להגשת העתקים.

אשר על כן, מוצע לתקן את סימן ו' לפרק ב' לפקודה ולהעביר את הדיון במהימנותו של העתק למישור של משקל להבדיל מקבילות. הוראות סימן ו' לפרק ב' בפקודה, שמוצע להחליפו בתזכיר הצעת חוק זו, מובאות כנספח א לדברי ההסבר.

סעיף 1

לסעיף 40 החדש - הגדרות

במצב החוקי היום, הגדרת "העתק" יונקת משני מקורות - מהגדרת המונח בסעיף 40 לפקודה ומהתקנות (ר' תקנה 1 ותקנה 3א). הגדרה זו מגבילה "העתק" לשיטות העתקה ספציפיות המפורטות בפקודה ובתקנות. החיסרון, המונח בשיטה חקיקתית זו, הוא בכך שהיא אינה גמישה דייה כדי להתאים את עצמה לקצב המהיר של חילופי טכנולוגיות. מוצע על כן להחליפה בהגדרה פונקציונלית השמה דגש על כך שמדובר בתוצר של תהליך העתקה אמין המוגדר כתהליך המביא ליצירת מסמך הזהה בתוכנו למקור.

על מנת לאפשר הסדרה של תהליכים טכנולוגיים באופן שיקנה לצדדים רבה יותר מראש, מוצע להבחין בין שני סוגי תהליכים טכנולוגיים: תהליך ראשון הינו הליך העתקה מכני-אנלוגי, שבו ההעתק מתקבל מייד בתום הליך ההעתקה. תהליך שני הינו הליך שבו ההעתקה הינה לחומר מחשב,

באופן שהצגת ההעתק בעתיד מחייבת הפקת פלט. (כאשר פלט לעניין זה יכול להיות גם הצגה של העותק על גבי המסך). על כן, מוצע להגדיר את תהליכי ההעתקה באופן הבא:

"תהליך המרה אמיין" – זו הגדרה מיוחדת לתהליך ההמרה של מסמך אנלוגי לחומר מחשב. מאחר שמדובר בשלב ביניים, יש צורך להגדירו בנפרד.

"תהליך העתקה אמיין" – זו ההגדרה הכללית של התהליך, החלה על תהליכים הכוללים המרה או שמירה כחומר מחשב, ותהליכים שאינם כוללים זאת (מכונת צילום, מכונת שכפול, מיקרופיש).

לסעיף 41 החדש – דין העתק כדין מקור

מוצע לקבוע הוראה כללית לפיה מקום שמסמך קביל כראיה, ניתן להוכיח את תוכנו דרך מקור או העתק. היתרון בקביעה זו מונח בפשטותה ובגמישותה. בעלי דין זוכים למידה מוגברת של וודאות וניתנת אפשרות להגיש מסמכים רלוונטיים ומהימנים שהיו נפסלים לפי "כלל הראיה הטובה ביותר". כמו כן, מוסדות, חברות ופרטים יכולים לבסס את מערכות התייעוד שלהם על טכנולוגיות ממוחשבות, תוך צמצום החשש שהמידע לא יהיה קביל בבתי המשפט.

מכיוון ש"כלל הראיה הטובה ביותר" חל רק על הוכחת תוכנם של מסמכים להבדיל מעצם קיומם (שכן במקרה זה הם בגדר ראיות חפציות ש"כלל הראיה הטובה ביותר" אינו חל עליהם), מוצע לשנות את הכלל במה שנוגע לתוכנם של מסמכים להבדיל מקיומם.

סעיף 41א המוצע – העתק שהוא פלט

האבחנה בין תהליך העתקה מכאני-אנלוגי לבין תהליך העתקה לחומר מחשב, מחייבת את פירוט אופן ההוכחה של אמינות פלט שנוצר על ידי מחשב, שהרי פלט זה, להבדיל מהעתק מכאני-אנלוגי, הופק מחומר מחשב הנתון מטבעו לשינויים ומניפולציות. לכן, יש להבטיח את אמינות הפלט בכל שלב במחזור החיים שלו, החל מיצירתו ועד להפקתו כפלט.

על מנת לוודא את אמינות הפלט כאמור, מוצע לוודא את אמינות התהליך בשלושה שלבים: שלב היצירה כחומר דיגיטלי, (כלומר שלב ההמרה של מקור אנלוגי לדיגיטלי), שלב השימור שלו, ושלב ההפקה כפלט (שהוא המסמך המוגש בהליך המשפטי).

לעניין מסמך שנוצר במקור במחשב, יהיה צורך להציג את אופן השימור וההפקה כפלט. הוראות אלו, לעניין השימור וההפקה כפלט, מבוססות על הוראות הרשומה המוסדית בסעיף 36(א)(3) לפקודת הראיות.⁵ במסגרת עמידה בדרישות אלה יהיה צורך להראות כי שימור המסמך במערכת מחשב, ואופן

⁵ פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

=====

36. קבילות רשומה מוסדית

(א) רשומה מוסדית תהא ראיה קבילה להוכחת אמינות תוכנה בכל הליך משפטי, אם נתקיימו כל אלה -

(1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע נושא הרשומה בסמוך להתרחשותו;

(2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש בהן כדי להעיד על אמינות תוכנה של הרשומה;

(3) היתה הרשומה פלט - הוכח בנוסף, כי -

(א) דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמינותה;

(ב) המוסד נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב.

(ב) היתה הרשומה פלט, יראו לענין סעיף קטן (א)(1) את מועד עריכת הנתונים המהווים יסוד לפלט, כמועד עריכתה של הרשומה.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על רשומה אשר נערכה על ידי רשות מרשויות החקירה או התביעה הפלילית והמוגשת

בהליך פלילי על ידי רשות כאמור. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לפסול או להגביל הגשת רשומה כאמור, אם ניתן להגיש

בהתאם להוראות סעיף 39.

הפקת הפלט נעשה באופן מהימן. במקרים בהם נעשית המרה בין פורמטים שונים של חומר מחשב במהלך תקופת השימור, תחייב דרישה זו להתייחס גם לכך.

סעיף 41ב המוצע

מוצע לכלול הסמכה להתקין תקנות, שמטרתן קביעת חזקה בלבד לעניין מימוש הוראות התקנות הפקודה העוסקות בקבילות העתק. המטרה של קביעת חזקה בלבד, היא להגביר את הודאות, תוך השארת אפשרות לדרכי הוכחה נוספות למי שמבקש להוכיח אפשרויות מימוש אחרות. זאת גם על מנת שלא להטיל נטל מנדטורי כבד על ארגונים קטנים.

סעיף 42 החדש

סעיף 68 (ב) לחוק הירושה, התשכ"ה 1965- (להלן - חוק הירושה) מחייב את המבקש במסגרת צו קיום צוואה להוכיח צוואה על ידי מסמך מקורי פרט לחריגים המפורטים באותו סעיף. וזה לשון הסעיף:

"ראיות

68 . (ב) צוואה, למעט צוואה בעל פה, טעונה הוכחה בהגשת המקור; הוכח שהמקור נשמד בדרך או בנסיבות שאין בהן כדי לבטל את הצוואה, או שאי אפשר להגיש את המקור, רשאי בית המשפט להתיר הוכחת הצוואה בהגשת העתק או באופן אחר."

כפי שנפסק לא אחת, סעיף זה חורג מדיני הראיות הרגילים, שכן לא זה בלבד שהוא מחייב הגשת מקור של הצוואה כדי להוכיח את תוכנה, אלא הוא גם מחייב הגשת מקור כדי להוכיח את עצם קיומה של הצוואה (ר' למשל, ע"א 483/80 רוזנפלד נ' קלפנר פד"י לו (3) 552). לעומת זאת, דיני הראיות ה"רגילים" מחייבים הגשת מקור רק לשם הוכחת תוכנו של מסמך, אך אינם מחייבים הגשת מקור להוכחת עצם קיום המסמך, שכן דין מסמך לצורך זה הוא כדינו של חפץ, ולגבי חפץ "כלל הראיה הטובה ביותר" אינו חל.

החמרה ראייתית זו לענין צוואות נובעת מייחודיותה של הצוואה, שכן מדובר במסמך שנערך בידי אדם שהלך לעולמו ואין אפשרות לברר אתו את סיבת אי הגשת המקור - האם הדבר נובע מהשמדת המקור מרצון בידי המנוח, או שמא הוא פועל יוצא מאבדן או מגניבה. מסיבה זו העירה כב' השופטת בן פורת שאף אם הגיע הזמן לראות באמצעי העתקה טכניים משוכללים ראיות שוות ערך למקור, ספק אם כלל זה צריך לחול על צוואות (ראו ע"א 483/80 לעיל).

ייחודיות זו מצדיקה החרגת הצוואה מההסדר הכללי ושמירת הדינים המיוחדים שבחוק הירושה לעניין זה.

(ד) התקבלה ראייה מכוח סעיף זה, יהיה הצד שכנגד זכאי לחקור חקירה נגדית עדים שזומנו על ידו לעדות, לשם הזמת הראיה, אם עדים אלה קשורים עם בעל הדין שמטעמו הוגשה הראיה;

נספח א' לדברי ההסבר - לשון סימן ו' לפרק ב' בפקודה, שמוצע להחליפו:

"סימן ו' : העתק צילומי

40. הגדרה

"העתק צילומי", לענין סימן זה - העתק ממקור המתקבל בתהליכי צילום, או בשיטה אחרת שנקבעה בתקנות, ושעל פיהם מתקבל העתק משתמר ומדויק של המקור, בין בגדלו המקורי ובין בגודל שונה.

41. העתק צילומי כראיה

העתק צילומי של מסמך, מסוג מסמכים שנקבע לענין זה בתקנות, אשר מצורף אליו אישור שההעתק נעשה מן המקור באופן ובתנאים שנקבעו לאותו סוג מסמכים בתקנות, ישמש ראיה לכאורה בהליך משפטי -

(1) בכל מקרה שלפי הדין מותר להוכיח תכנו של מסמך בהעתקו ;

(2) אם המקור בוער על פי תקנות ובתנאים שנקבעו בהן, ומצורף להעתק אישור על כך כפי שנקבע בתקנות לאותו סוג מסמכים.

41א. העתק של רשומה מוסדית [תיקון : תשנ"ה]

ניתן להוכיח תוכנה של רשומה מוסדית ע"י העתק צילומי של הרשומה.

41ב. מעמדו של פלט [תיקון : תשנ"ה]

לענין סימן זה לא יחשב פלט שהוא רשומה מוסדית כהעתק המסמך שעל בסיסו הופק, אלא כמקור.

42. שמירת דינים

אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מכל דין אחר בדבר כשרותו לראיה של העתק צילומי שנעשה לא לפי הוראות סימן זה, אלא להוסיף עליו. "

נספח ב' לדברי ההסבר - סעיפים שנמחקו מהצעת החוק (מקור והעתק) התשס"ו

סעיף 41א שנמחק – אי קבלת העתק

אי קבלת העתק 41א. (א) על אף הוראות סעיף 41 לא יקבל בית המשפט העתק של מסמך, כראיה אם ראה, לאחר שנתן לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם, כי יש חשש סביר שמתקיים אחד מאלה:

(1) ההעתק אינו זהה בתוכנו למקור;

(2) קבלת ההעתק כראיה אינה הוגנת בנסיבות הענין.

(ב) הטוען נגד קבילות ההעתק - עליו הראיה.

סעיף זה בהצעה המקורית כלל הוראות לעניין אי קבילות כאשר ההעתק אינו זהה למקור או כי קבלת ההעתק "אינה הוגנת". מוצע למחוק את הסעיף, משום שההצעה הנוכחית כוללת הכוונה משמעותית יותר לענין מהו הליך העתקה אמין. בנוסף, בכל מקרה ספקות ממשיים לגבי מסמך ישפיעו על המשקל שאותו יעניק בית המשפט למסמך, אף עד כדי משקל אפסי. מתן משקל אפסי למסמך, שקול לקביעה כי המסמך אינו קביל.

סעיף 41ב שנמחק – מעמדו של פלט רשומה מוסדית

מעמדו של פלט רשומה מוסדית 41ב. לעניין סימן זה לא ייחשב פלט שהוא רשומה מוסדית כהעתק המסמך שעל בסיסו הופק, אלא כמקור.

סעיף זה בהצעת החוק המקורית הותיר על כנה את הוראה 41ב לפקודה, וכך הקנה לפלט מחשב שהוא רשומה מוסדית מעמד של מקור. הוראה זו נועדה למנוע את תחולת הוראת סעיף 41א בהצעת החוק המקורית, המעניק שיקול דעת לבית המשפט לבטל את קבילותו של ההעתק, כך שלא יחול על רשומה מוסדית, בקובעו כי היא מקור. הואיל ובהצעת החוק הנוכחית בוטל סעיף 41א של הצעת החוק המקורית, כאמור, מתייתר הצורך בסעיף זה.

טיוטת תקנות הראיות (תהליך העתקה אמין), התש"ע-2010

בתוקף סמכותי לפי סעיף ____ לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971¹ (להלן – הפקודה), אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות 1. בתקנות אלה -

"מסר אלקטרוני, חתימה אלקטרונית מאובטחת, חתימה אלקטרונית מאושרת" – כהגדרתם בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001²
"מוסד" – כהגדרתו בסעיף 35 לפקודה;

"מערכת ארכיבאות אלקטרונית" – מערכת של מוסד בה נשמרים מסמכים כחומר מחשב;

2. תהליך העתקה אמין – ארכיבאות אלקטרונית
(א) לעניין סעיף 41א לפקודה, חזקה על פלט של מסמך השמור במערכת ארכיבאות אלקטרונית, שמתקיימים לגביה הוראות תקנות 4 עד 6, כי הוא מקיים את דרישות סעיף 41א(1) ו-(2) לפקודה;

(ב) לעניין סעיף 41א לפקודה, חזקה על פלט של מסמך שהומר לחומר מחשב בתהליך המקיים את האמור בתקנה 3, כי נוצר בתהליך המרה אמין.

3. תהליך המרה אמין – ארכיבאות אלקטרונית
תהליך המרה במסגרת מערכת ארכיבאות אלקטרונית יחשב אמין רק אם יתקיימו כל אלה:

(1) תהליך ההמרה אינו גורם לשינוי תוכן המסמך; לעניין זה שינויים הנעשים לאופן הצגת תוכן מסמך, כחלק מתהליך המרה, לצורך שיפור הצגת התוכן בלבד, לא ייחשבו כשינוי תוכן, ובלבד שנערך לגביהם תיעוד כמפורט בפסקה 2;

(2) תהליך ההמרה תועד, לרבות תיעוד ממוחשב ובלבד שהינו חלק בלתי נפרד מתהליך ההמרה, הכולל את הפרטים הבאים: מועד ההמרה, זהות מבצע ההמרה, האמצעי ששימש להמרה ותצורת ההמרה; תיעוד של תצורת ההמרה יכלול נתונים בדבר מערכת החומרה והתוכנה ששימשה להמרה, וכן פרטים על אופן ההמרה ושינויים שנעשו, אם נעשו, לאופן הצגת התוכן;

(3) בסיום ההמרה הוצמד או קושר לחומר המחשב אישור לפי הנוסח שבתוספת הראשונה.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, התשל"א (28.4.1971), עמ' 421.

² ס"ח, התשס"א, עמ' 210; ס"ח תשס"ח, עמ' 750.

שימור - מערכת ארכיבאות אלקטרונית 4. בעת שימור מסמך במערכת ארכיבאות אלקטרונית מתקיימים אלה:

- (א) ננקטים אמצעים סבירים כדי להגן על המסמך מפני שינויים לכל אורך תקופת שימורו; לעניין זה, חתימת המסמך בחתימה אלקטרונית מאובטחת או מאושרת בסמוך להמרתו, ייחשב כאמצעי סביר להגנה מפני שינויים;
- (ב) ננקטים באופן סדיר אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה למערכת המחשב בה שמור המסמך;
- (ג) ננקטים באופן סדיר אמצעים למניעת הוספה או גריעה של מסמכים למערכת הארכיבאות האלקטרונית באופן בלתי מתועד;
- (ד) ננקטים באופן סדיר אמצעי הגנה סבירים מפני שיבוש בעבודת מערכת הארכיבאות האלקטרונית;
- (ה) אם חל שינוי בטכנולוגיה בה נשמר ומוגן המסמך, ננקטו האמצעים והתהליכים הנדרשים כדי להבטיח כי לא השתנה תוכנו, וכן וידוא כי החתימה אלקטרונית המאושרת או המאובטחת תקפה לכל אורך תקופת השימור;
- (ו) הפעולות המפורטות בפסקאות (א) עד (ה) מתועדות;

הפקת פלט 5. לעניין הפקת פלט מהמסמך המצוי במחשב:

- (א) המוסד נוקט באמצעים והליכים הנדרשים כדי להבטיח כי פלט שיופק מהמסמך יהיה זהה בתוכנו למקור בכל עת בה נדרשת הפקתו;
- (ב) הפעולות המפורטות בפסקה א' לעיל מתועדות.

נוהל ארכיבאות ושימור אלקטרוני 6. (א) המוסד ערך נוהל להבטחת עמידתו בהוראות הפקודה ותקנות אלה;

- (ב) למוסד יש ממונה שתפקידו עדכון הנוהל, ופיקוח ובקרה על עמידתו בהוראות תקנות אלה.
- (ג) הנוהל יחייב את כל עובדי המוסד שיש להם זיקה למערכת הארכיבאות האלקטרונית;

הליך העתקה אמין 7. העתק צילומי של מסמך, הקלטה מכנית או אופטית או שיחזור כימי ייחשבו שאינו כולל חומר מחשב
כתהליך העתקה אמין, ואולם אם הם כוללים המרה לחומר מחשב או שימור של חומר מחשב, יחשבו תהליך העתקה אמין רק אם התמלאו לגביהם ההוראות לעניין הליך המרה אמין ושימור של מסמך ממוחשב, למעט אם מדובר בהעתקה ושימור ארעי שהוא חלק בלתי נפרד מהליך הפקת הפלט.

הליך העתקה אמין 8. (א) חזקה כי תהליך הכולל עשיית העתק ממוזער של מסמך הוא תהליך העתקה אמין אם התקיימו בו אלה:

(1) עשיית ההעתק היא בצילום בשיטה של מיזעור;

(2) ההעתקים מהווים יחידה בתוך רצף יחידות של תצלומים מזוערים שהם חטיבה אחת בסרט שלא נחתך ושלא חובר בכך דרך בכל מקום שהוא;

(3) בסרט נכללים אישורים – בראשיתו כמפורט בתוספת השנייה ובסופו כמפורט בתוספת השלישית.

(4) נעשים בדרך קבע במהלך העסקים הרגיל;

(ב) על אף האמור בפסקה (2) לתקנת משנה (א) מותר לחבר לסרט סרט נוסף אחד המכיל תיקונים או תוספות לאותו סרט, אם הסרט הנוסף ממלא אחר הוראות פסקאות (2) ו-(3) לתקנת משנה (א) וצויינה באישור מהות התיקונים או ההוספות.

(ג) לענין תקנה זו והתוספות שלפיה, "סרט" — לרבות מיקרופיש.

ביטול והוראות מעבר 9. יראו מסמך שהומר לחומר מחשב על פי תקנה 3א לתקנות העדות (העתקים צילומים), התשי"ל-1969 לפני מועד כניסת תקנות אלה לתוקף, כמסמך שנוצר בתהליך המרה אמין.

עמידה בתקן 10. שר המשפטים רשאי לקבוע כי מוסד שמערכת הארכיבאות האלקטרונית שלו נמצאה עומדת, באופן שקבע השר, בתקן ישראלי כהגדרתו בחוק התקנים, התשי"ג-1953³ הרלבנטי לעניין זה, דינו כדין מי שמתקיימות לגביו הוראות תקנות אלה, כולן או חלקן.

שר המשפטים

³ ס"ח תשי"ג, עמ' 30; ס"ח תשס"ח, עמ' 430.

תוספת ראשונה אישור על המרה (תקנה 3(3))

אישור על המרה

לפי תקנות הראיות (הליך העתקה אמין)

קובץ זה הינו העתק ממוחשב של מסמך המקור, שהומר בשלמותו ביום _____ בשעה _____,

האמצעי ששימש להמרה _____

תצורת ההמרה _____

מבצע ההמרה: _____.

על החתום-

_____ הממונה

תוספת שנייה (תקנה 8(א)(3))

טופס בקשה לצילום (יצולם בחטיבה אחת עם החומר המצולם)

בקשה לצילום

אני מבקש לצלם _____ מסמכים הרצ"ב והם המסמכים המקוריים שבידי.

תיאור ממצה של סוג המסמכים:

תאריך המזמין

אישור הצלם

קיבלתי את המסמכים הנ"ל ומצאתים ראויים לצילום.

הצילום הנ"ל נעשה בהמשך לסרט שסימנו ____*.

חתימה

* במקרה שמערכת מסמכים המתייחסים לנושא אחד או לתיק אחד מצולמים ביותר מסרט אחד יש לציין בכל סרט נוסף את סימן הסרט שקדם לו.

תוספת שלישית (תקנה 8(א)(3))

טופס אישור (יצולם בחטיבה אחת עם טופס הבקשה והמסמכים המיועדים לצילום)
תקנות הראיות (תהליך העתקה אמין)
אישור עשיית העתק צילומי

בהזמנה מס' ביום

המשך תצלום המסמכים שצילומם הוזמן בהזמנה האמורה הם בסרט שסימונו ____.

תאריך שם הצלם וחתימתו

**במקרה שמערכת המסמכים המתייחסים לנושא אחד או תיק אחד יצולמו ביותר מסרט אחד יש לציין את סימן הסרט שבו יצולמו המסמכים הנוספים.

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי

מטרת התקנות היא קונקרטיזציה של העקרונות בסימן ו' לפקודת הראיות (מקור והעתק), ביחס למערכת ארכיבאות אלקטרונית, בדרך של קביעת אחריות ארגונית ותהליכי עבודה שמטרתם הקטנה משמעותית של החשש מפני שינוי בעותק המסמך במהלך שלבי ההמרה, השימור שלו והפקתו כפלט. מנקודת המבט של דיני הראיות ההנחה היא כי על מנת להוכיח במועד כלשהו כי העתק הוא אכן נאמן למקור, לא ניתן יהיה להביא לעדות את המעתיק, או את מי ששמר את המסמך, אלא יהיה צורך להוכיח סדרת תהליכי עבודה שהביאו לכך שהמסמכים נשמרו בצורה אמינה. זהו גם הנטל הראיתי הנדרש ממוסד כיום לענין "רשומה מוסדית".

תקנה 1 - הגדרות

על מנת להיצמד להוראות סעיף 36(א)(3) לפקודת הראיות, ומאחר שהתקנות מניחות תהליכי עבודה המתקיימות ב- "מערכת", מוגדרים שני יסודות – "מוסד", ו- "מערכת ארכיבאות אלקטרונית". "מערכת ארכיבאות אלקטרונית" הינה מכלול שיש בו שני יסודות: מערכת מחשב שבה נשמרים מסמכים, ונהלים החלים על השימוש במחשב לצורך שמירת המסמכים. ההגדרה נדרשת על מנת להציב דרישות לשני יסודות אלה.

תקנה 2 – תהליך העתקה אמין ומערכת ארכיבאות אלקטרונית

תקנה זו כוללת את הדרישות ממערכת ארכיבאות אלקטרונית, וקובעת לקיומן תוצאה – חזקת "תהליך העתקה אמין". העובדה שמדובר בחזקת תהליך העתקה אמין (ולא בעותק), מאפשרת למי שמתנגד למסמך להתמודד עם החזקה עצמה – באופן שאם יראה כי התהליך אינו אמין, החזקה לא תעמוד לרשות הארגון.

תקנה 3 – תיעוד של תהליך המרה אמין במערכת ארכיבאות אלקטרונית

פעולת ההמרה היא פעולה רגישה, כי לאחריה ייתכן שיושמד המקור. מטרת התיעוד בעת ההמרה לאפשר מעקב אחר אופן ביצוע הפעולה, תחקור תקלות, וביצוע בקורות במקרה שהתגלו תקלות רוחב.

תקנה 4 – שימור מסמך במערכת ארכיבאות אלקטרונית

הוראות תקנה זו מבוססות על הדרישות הפונקציונליות שיש לקיים במערכת המחשב השומרת את המסמכים במשך תקופת השמירה הממוחשבת שלהם. רובן של הוראות אלה מבוססות על תובנות בתחום אבטחת המידע, אולם הן מנוסחות באופן מהותי.

תקנה 5 – הפקת פלט

פעולת הפקת הפלט היא פעולה נפרדת מאופן השמירה של המסמכים במערכת המחשב. מאחר שהמסמך מופק אל מחוץ למערכת המחשב בה הוא שמור, יש לוודא אי שינוי בשלב רגיש זה.

תקנה 6 – אמצעים נוהליים

החזקה המוצעת בתקנות אלה מבוססת במידה רבה על הנחה של תהליכי עבודה שגרתיים של העברת מסמכים אל מערכת מחשב, באופן שלאורך תהליך זה ועד להפקת הפלט לא נערכים בו שינויים. לצד שינויים שנובעים מכוונה זדונית, ייתכנו שינויים שנובעים מטעויות או תקלות. נהלי עבודה מסודרים, וקביעת ממונה שתפקידו לפקח על כך, עשויים להפחית את הסיכונים של תקלות, ועשויים לסייע באיתור תקלות כאלה סמוך לזמן התרחשותן והקטנת החשש מפני נזקים שיתגלו רק כעבור זמן רב, כאשר המסמכים בוערו או לא ניתנים לשיחזור.

תקנה 7 – תהליך העתקה אמין שאינו כולל חומר מחשב

הוראות אלו נועדו לשמר את הכללים החלים כיום (בתקנות העדות (העתקים צילומיים) תש"ל – 1969) על צילום "מכני". חלק ממכשירי הצילום וההקלטה כוללים המרה לחומר מחשב, ולכן הוסף סייג לעניין זה. עם זאת, כאשר מדובר בהעתקה ושימור לחומר מחשב שהינם ארעים כחלק בלתי נפרד מהפקת הפלט, נראה שאין צורך בקיום יתר ההוראות, שכן החומר נשמר בסופו של דבר כפלט, במערכת תיוק פיזית, ולא כחומר מחשב.

תקנה 8 – הליך העתקה אמין - מיזעור

זו הוראת "שמירת דינים" שנועדה לשמור את הדין הקיים החל על מיזעור, הקבוע בתקנה 3 לתקנות העדות (העתקים צילומיים) תש"ל – 1969.

תקנה 9 – ביטול והוראות מעבר

הוראה המאפשרת קבילות של מסמכים שנשרקו לפי הדין הקודם, אבל מחייבת החלת הוראות תקנות אלה לעניין המשך השימור והפקה כפלט.

תקנה 10 – עמידה בתקן ישראלי

בעולם קיימים תקנים ייעודים שמטרתם הסדרת הטיפול במערכת ארכיבאות, באופן שמאפשר לארגון לוודא כי ניהול המידע נעשה בצורה ראויה בשים לב לסביבה בה מדובר. במידה שבישראל ייקבע תקן כאמור על ידי מכון התקנים, ניתן להניח כי ארגון שיוכיח עמידה בתקן כמקובל, יתמודד באופן ראוי עם הסיכונים הקשורים בתחום זה, באופן העומד גם בתכליות ההסדר המוצע. לפיכך מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע כי עמידה בהוראות תקן ישראלי רלבנטי, דינה כדין עמידה בהוראות התקנות, כולם או חלקן, בהתאם לתקן. מוצע עוד לקבוע כי השר יוכל לקבוע את אופן הוכחת העמידה בתקן, משום הצורך לאפשר לברר זאת גם בהליך קונקרטי.